

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลปกครองกลาง
: กรณีพลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ฟ้องคดีขอให้นายกรัฐมนตรี
ดำเนินการให้เป็นไปตามมติ ก.ตร. ที่ยกโทษปลดออกจากราชการ

สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๖/๓๒๓ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลปกครองกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับเอกสารที่ส่งมาด้วยแล้ว สรุปข้อเท็จจริงได้ ดังนี้

๑. นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๒๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ ปลดพลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ออกจากราชการ ตามมติคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ที่ชี้มูลความผิดพลตำรวจเอก พัชรวาทฯ ว่าเป็นผู้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และฐานกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีสั่งการให้มีการสลายการชุมนุมเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ แต่ต่อมาคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ได้พิจารณาอุทธรณ์ของพลตำรวจเอก พัชรวาทฯ ในการประชุม ก.ตร. ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒ แล้ว เห็นว่ายังรับฟังไม่ได้ว่า พลตำรวจเอก พัชรวาทฯ กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงมีมติให้สั่งยกโทษแก่พลตำรวจเอก พัชรวาทฯ ตามข้อ ๑๘ (๒) (ง) แห่งกฎ ก.ตร. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๗ และสำนักงาน ก.ตร. ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ ดช ๐๐๑๒.๓๑/๓๐๕ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ แจ้งนายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมติ ก.ตร.

๒. พลตำรวจเอก พัชรวาทฯ ได้มีหนังสือร้องขอต่อนายกรัฐมนตรีให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการตามมติ ก.ตร. แต่ได้รับการชี้แจงว่า การยกเลิกคำสั่งลงโทษมีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาเสียก่อน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาไปยังนายกรัฐมนตรีหลายครั้ง โดยในเรื่องเสร็จที่ ๗๐๓/๒๕๕๓ ได้แจ้งให้ทราบว่า ประเด็นที่ ก.ตร. โต้แย้งว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ใช้อำนาจไต่สวนและชี้มูลความผิดพลตำรวจเอก พัชรวาทฯ เกินอำนาจตามกฎหมาย เป็นข้อโต้แย้งที่มีเหตุผลอันควรได้รับการพิจารณา นายกรัฐมนตรีจึงอาจทำได้ ๒ ทาง คือ หากเห็นด้วยกับข้อโต้แย้งของ ก.ตร. นายกรัฐมนตรีก็จะสั่งการตามมติของ ก.ตร. ซึ่งหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นชอบด้วยหรือมีข้อโต้แย้งอย่างใด ก็อาจดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ส่วนอีกทางหนึ่ง คือ ถ้านายกรัฐมนตรีไม่เห็นด้วยกับข้อโต้แย้งของ ก.ตร. ก็อาจบันทึกโต้แย้งมติของ ก.ตร. เพื่อให้ ก.ตร. พิจารณาทบทวนใหม่ อย่างไรก็ดี ภายหลังได้รับแจ้งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว นายกรัฐมนตรียังมิได้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอแนะข้างต้น

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๓/๓๗ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓. พลตำรวจเอก พัชรวาทฯ เห็นว่า การกระทำของนายกรัฐมนตรีเป็นการจงใจละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ทำให้ตนได้รับความเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองกลางเป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๐๔๐/๒๕๕๓ เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้เป็นไปตามมติของ ก.ตร. โดยการยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๒๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่ลงโทษปลดออกจากราชการ และให้นายกรัฐมนตรีคืนสิทธิและประโยชน์อันพึงได้ตามกฎหมายให้แก่ตนโดยเร็ว ซึ่งต่อมาศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดง ที่ ๙๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ วินิจฉัยว่า หากนับตั้งแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับแจ้งมติ ก.ตร. ครั้งแรกคือ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ จนถึงวันที่ได้รับแจ้งผลการหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาครั้งสุดท้าย คือวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ นับได้ว่าเป็นระยะเวลาพอสมควรแก่การพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายแล้ว การปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องนี้ของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร จึงพิพากษาให้นายกรัฐมนตรีผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องที่ได้รับแจ้งมติของ ก.ตร. ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาลงถึงที่สุด ส่วนคำขออื่นให้ยก

๔. สำนักนายกรัฐมนตรีได้ศึกษาคำพิพากษาของศาลปกครองกลางแล้วมีความเห็นว่า แม้คำพิพากษาของศาลปกครองกลางในส่วนความเห็นข้อกฎหมายจะมีความชัดเจนว่า ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชาของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามมติ ก.ตร. แต่บางส่วนในคำพิพากษาก็ยังอ้างความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามเรื่องเสร็จที่ ๗๐๓/๒๕๕๓ ที่มีความเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีในกรณีนี้อาจทำได้ ๒ ทาง คือ สั่งการตามมติ ก.ตร. หรือบันทึกโต้แย้งมติ ก.ตร. เพื่อให้ ก.ตร. พิจารณาทบทวนใหม่ ดังนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปด้วยความรอบคอบ สมควรหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อช่วยวิเคราะห์คำพิพากษาของศาลปกครองกลางและให้ความเห็นทางกฎหมายว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาลงถึงที่สุด นายกรัฐมนตรีสมควรสั่งการหรือมีทางเลือกเพื่อสั่งการอย่างใดบ้าง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับนายกรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป จึงได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) เพื่อพิจารณาสั่งให้ดุษฎีทรัพย์คำพิพากษาของศาลปกครองกลาง รวมทั้งมอบหมายให้สำนักนายกรัฐมนตรีมีหนังสือหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นปัญหาดังกล่าว ซึ่งนายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) พิจารณาแล้วได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสั่งให้ดุษฎีทรัพย์คำพิพากษาของศาลปกครองกลาง และให้สำนักนายกรัฐมนตรีหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดแล้ว มีความเห็นว่า พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ผู้ฟ้องคดีได้ฟ้องขอให้ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้นายกรัฐมนตรีผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) โดยยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๒๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่ปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ซึ่งศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดง ที่ ๙๙/๒๕๕๔ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องที่ได้รับแจ้งมติของ ก.ตร. ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาลงถึงที่สุด

เมื่อปรากฏว่านายกรัฐมนตรีได้สั่งให้งดการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางในคดีดังกล่าว คำพิพากษาศาลปกครองกลางจึงถึงที่สุดตามที่กำหนดในมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำบังคับในคำพิพากษาศาลปกครองตามที่กำหนดในมาตรา ๗๐ วรรคสอง^๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน สำหรับปัญหาว่า นายกรัฐมนตรีจะปฏิบัติให้เป็นไปตามคำบังคับในคำพิพากษาของศาลปกครองกลาง อย่างไร นั้น เห็นว่า เมื่อคำบังคับในคำพิพากษาของศาลปกครองกลางกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติ หน้าที่ในเรื่องที่ได้รับแจ้งมติของ ก.ตร. ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด นายกรัฐมนตรีจึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมติของ ก.ตร. ที่ได้รับแจ้งมานั้น

(นายดิศทัต ोโตระกิตย)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๕๗

^๑มาตรา ๗๓ การคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นนั้น ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ถ้ามิได้ยื่น อุทธรณ์ตามกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันถึงที่สุด

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๗๐ คำพิพากษาศาลปกครองให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับนับแต่วันที่ กำหนดในคำพิพากษาจนถึงวันที่คำพิพากษานั้นถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขกลับหรือดลเสีย

ในกรณีที่คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ให้รอการปฏิบัติตามคำบังคับไว้จนกว่าจะพ้น ระยะเวลาการอุทธรณ์ หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ให้รอการบังคับคดีไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด